

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U002597

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-07-2024

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демчук Ольга Анатоліївна

2. Olha A. Demchuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 28-08-2024

Спеціальність за освітою: 035 Філологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 6517

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.01.03.17, 17.01.03.23

Тема дисертації:

1. Імагопоетика творчості Василя Махна
2. Imagopoetics of Vasyl Makhno's Literary Works

Реферат:

1. Демчук Ольга Анатоліївна. Імагопоетика творчості Василя Махна. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 035 – Філологія (освітньо-наукова програма – Філологія), галузь знань 03 – Гуманітарні науки. – Національний університет «Острозька академія». Міністерство освіти і науки України, Острог, 2024. У дисертації здійснено комплексний аналіз особливостей імагологічного мислення сучасного українського письменника Василя Махна та специфіки імагопоетики його текстів, написаних у різних жанрах (лірика, художня проза, есеїстика). Творчість письменника, що відзначається поєднанням локальної та глобальної оптики, засвідчує наявність у його художньому просторі дихотомії світобачення. У роботі запропоновано трактування авторської концепції національної ідентичності, зокрема в інокультурному середовищі, схарактеризовано особливості моделювання полікультурних фронтірних зон у діахронному і синхронному аспектах, увиразнено опозиційну парадигму імагології своє-чуже з врахуванням низки імагопозицій, представлених у текстах автора. Ракурс студювання творчості Василя Махна спричинив обрання провідним методом дисертації

імагологічний аналіз, ефективність якого продемонстровано під час інтерпретації індивідуально-авторської картини світу. Залучено також культурно-історичний, порівняльно-типологічний, геопоетичний, контекстуальний, інтертекстуальний, філософсько-антропологічний, міфокритичний та інші підходи задля системного аналізу образів свого й чужого в текстах Василя Махна, характеристики специфіки їхнього функціонування й засобів авторського імаготворення, дослідження питань ідентичності й безgruntяства. Наукова новизна дисертації полягає насамперед в тому, що вперше у вітчизняному літературознавстві об'єктом вивчення став значний за обсягом різножанровий доробок одного з лідерів новаторських шукань в сучасній українській літературі Василя Махна. Також у роботі вперше висвітлено творчість письменника як цілісну імагологічну парадигму. Основний акцент зроблено на окресленні ідентичнісних вимірів екзистенційних питань, що постають перед сучасником-емігрантом, авторській візії зони погранич, класифікації багатства авто- і гетерообразів у текстах письменника, розвінчанні стереотипів. Перший розділ дисертації сфокусовано на явищі імагопоетики як пріоритетному об'єкті досліджень сучасного літературознавства. У розділі окреслено становлення, розвиток, функцію й значення літературної імагології, теоретичні засади імагопоетики. У другому розділі досліджено поетику іміджів свого й чужого в поетичних текстах Василя Махна. До аналізу залучено збірки «Cornelia Street Cafe: Нові та вибрані вірші» (2007), «Ровер: вибрані вірші та есеї 2011–2014» (2015), «Єрусалимські вірші / Jerusalem Poems» (2016), «Паперовий міст» (2017), «Поет, океан і риба: вибрані вірші (1993–2018)» (2018), «Одновітрильний дім» (2021), окремі поезії з інших поетичних збірок Василя Махна. Обґрунтовано дослідницьку позицію щодо дискусійного питання про етноідентичність автора, яка викликає суперечки поміж співвітчизників через переїзд письменника з України до США 2000 року. Третій розділ дисертації присвячено специфіці функціонування авто- і гетероіміджів, виокремленні імагопоетичних модусів та інтерпретації проблеми безgruntяства як буттєвої основи в художній прозі Василя Махна, до якої належать збірка оповідань «Дім у Бейтінг Голлов» (2015) і роман «Вічний календар» (2019). У четвертому розділі розкрито основні вектори імагологічної концепції есеїстики Василя Махна, простежено візії авто- і гетерообразів у індивідуально-авторській картині світу есеїста, досліджено специфіку його трактування міжкультурної комунікації, рефлексій над проблематикою ідентичності. Доведено, що в есеїстиці автор розгортає сувій безпосередніх особистісних вражень, отриманих під час знайомства з культурами чужого й нескінченного пізнання культури свого, вдається до конкретизації у поясненні своїх думок та емоцій, шукає влучне маркування, не цурається переосмислень. Матеріали дисертації можуть бути використані під час підготовки й розробки навчальних курсів, що стосуються імагології й тенденцій сучасної української літератури, написання курсових та кваліфікаційних робіт, наукових праць, дотичних до питань імагопоетики. Її результати сприятимуть розширенню уявлень про творчий портрет Василя Махна. Ключові слова: автобіографізм, війна, еміграція, етнокультурний, ідентичність, імагологія, імагопозиція, імідж, інакшість, національний світогляд, пам'ять, своє-чуже, спогад, травелог, фронтір.

2. Olha Demchuk. *Imagopoetics of Vasyl Makhno's Literary Works*. – Manuscript of qualifying research paper. Dissertation for attaining the Doctor of Philosophy degree in the specialty 035 – Philology (educational and scientific program – Philology), field of knowledge 03 – The Humanities. The National University of Ostroh Academy. Ministry of Education and Science of Ukraine, Ostroh, 2024. The dissertation comprehensively analyzes the imagological thinking of the contemporary Ukrainian writer Vasyl Makhno, as well as the specific characteristics of imagopoetics found within the writer's texts across various genres, including poetry, artistic prose, and essays. Makhno's texts, characterized by a combination of local and global optics, testify to the presence of a worldview dichotomy in his artistic space. The research offers an interpretation of the author's concept of national identity, in particular in a foreign cultural environment, characterize the peculiarities of shaping multicultural frontier zones in diachronic and synchronic aspects, emphasizes the oppositional imagological paradigm of own-other, taking into account a number of imago positions presented in the author's texts. The focus on studying Vasyl Makhno's works led to the adoption of imagological analysis as the primary method for this dissertation. The effectiveness of this approach was demonstrated through the interpretation of Makhno's unique worldview. Additionally, cultural-historical, comparative-typological, geo poetic, contextual, intertextual, philosophical-

anthropological, mythocritical, and other approaches have been employed for a systematic analysis of the images of own and other in Vasyl Makhno's texts. For the first time in Ukrainian literary studies, Vasyl Makhno's significant multi-genre work is being examined as a holistic imagological paradigm. The main emphasis is on the delineation of the identity dimensions of the existential issues faced by a contemporary emigrant, the author's vision of the borderland, the classification of the variety of auto- and heteroimages in the writer's texts, as well as the deconstruction of stereotypes. The second chapter is aimed at examining the poetics of own and other images in the poetic texts of Vasyl Makhno. The analysis includes the following collections: «Cornelia Street Cafe: New and Selected Poems» (2007), «Rover: Selected Poems and Essays 2011–2014» (2015), «Jerusalem Poems» (2016), «Paper Bridge» (2017), «Poet, Ocean, and Fish: Selected Poems (1993–2018)» (2018), «Single-sail House» (2021), selected poems from other Vasyl Makhno's books. The dissertation justifies researcher's stance on the controversial issue of the author's ethnic identity, which has sparked debates among compatriots following the writer's relocation from Ukraine to the USA in 2000. The third chapter of the dissertation is devoted to the specifics of the functioning of auto- and heteroimages, the identification of imagopoetic modes, and the interpretation of the problem of groundlessness as an essential basis in the artistic prose of Vasyl Makhno, which includes the collection of short stories «House in Baiting Hollow» (2015) and the novel «Eternal Calendar» (2019). The thesis analyzes the peculiarities of reproducing the own and other images under the influence of the groundlessness complex using the example of the writer's short prose, the motifs of existential homelessness. It has been determined that the reasons for the existential loss of the characters in the stories are geographical (change of residence, forced migration), social and domestic factors (loss of contact with relatives), and cultural and historical factors (redistribution of territories as a result of wars, etc.). The fourth chapter delves into the core vectors of the imagological concept of Vasyl Makhno's essay writing, traces the visions of auto- and heteroimages in the individual author's worldview, and examines the specifics of his interpretation of intercultural communication and reflections on the problems of identity. It is proven that in the essay writing, the author unfolds a series of immediate personal impressions gained during encounters with other cultures, and in the endless exploration of the culture of own, employs specificity in explaining his thoughts and emotions, seeks apt labeling, and does not hesitate to engage interpretations. The dissertation materials can be used during the preparation and development of the educational courses related to imagology and trends in contemporary Ukrainian literature; writing of coursework and qualification works, as well as scholarly publications pertaining to the issues of imagopoetics. Its findings enrich the comprehension Vasyl Makhno's artistic profile. Keywords: autobiographical, war, emigration, ethnocultural, identity, imagology, imagoposition, image, otherness, national worldview, memory, own-other, reminiscence, travelogue, frontier.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Демчук О. Екзистенційна бездомність у межах українського простору в збірці малої прози Василя Махна «Дім у Бейтінг Голлов». Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 39. Том 1. С. 191–195.
- Демчук О. Міжкультурна комунікація в есеїстиці Василя Махна. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»: науковий журнал. Острог : Видавництво НаУОА,

2022. Вип. 13(81). С. 271–273.

- Демчук О. Український етнотип як самообраз у поетичних текстах Василя Махна. Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. К. : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Том 33 (72). № 1. Ч. 2. С. 207–211.
- Мініч Л., Демчук О. Вербалізація концепту «океан» у поетичній творчості Василя Махна. Закарпатські філологічні студії. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2022. Вип. 22. Том 2. С. 9–13.
- Демчук О. Етнообрази як репрезентанти релігійного коду в романі Василя Махна «Вічний календар». Studia Ukrainica Posnaniensia. Познань : Наукове видавництво ім. А. Міцкевича в Познані, 2022. Т. X/2. С. 17–28.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U104643

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кочерга Світлана Олексіївна

2. Svytlana O. Kocherga

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.01, 10.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6921-5438

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванишин Мирослава Володимирівна

2. Myroslava V. Ivanyshyn

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4219-104X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, буд. 24, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горбач Наталія Вікторівна

2. Natalia V. Horbach

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7743-9845

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Пухонська Оксана Ярославівна

2. Oksana Y. Pukhonska

Кваліфікація: д. філол. н., доц., 10.01.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0543-4847

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57217382399;

<https://scholar.google.com/citations?user=9P47d9EAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Острозька академія"

Код за ЄДРПОУ: 22554101

Місцезнаходження: вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Годунок Зоряна Валентинівна
2. Zoriana V. Hodunok

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.01**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-8300-432X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Острозька академія"**Код за ЄДРПОУ:** 22554101**Місцезнаходження:** вул. Семінарська, буд. 2, Острог, Острозький р-н., 35800, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Янковська Жанна Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Янковська Жанна Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Кривицька Ольга Романівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна